

De stille ommekeer voor vrouwen in de katholieke kerk.

Het Paasverhaal laat de centrale rol van vrouwen zien aan het begin van de christelijke traditie. In het evangelie volgens Johannes is het Maria Magdalena die op paasmorgen naar het graf van Jezus gaat, het leeg aantreft en voor het eerst de levende Jezus ontmoet. Maria Magdalena werd bijgevolg in de eerste eeuwen van het christendom dé apostel onder de apostelen genoemd. Deze centrale rol voor vrouwen is doorheen de geschiedenis van de katholieke kerk steeds opnieuw naar de achtergrond verdrongen.

Pasen anno 2021. Vrouwen worden nog steeds buitengesloten uit de ambten in de katholieke kerk door een exclusief mannelijke hiërarchie. Buitenstaanders kijken terecht meewarig naar de katholieke kerk wat betreft het niet openstellen van wijdingen voor vrouwen. Voor heel wat katholieke vrouwen is dit een buitengewoon pijnlijke ontkenning van de eigen roeping. De kerkelijke houding wijst voor hen op een aanhoudende geslotenheid voor vernieuwing die onderbouwd wordt met machtsargumenten in een theologisch jasje. In haar lezersbrief in De Standaard (19 maart 2021) vraagt Agnes Pas zich af wanneer de bisschoppen het zullen opnemen voor de wijdingen van vrouwen in de kerk .

In de ons omringende landen zijn er enkele activistische groepen die willen wegen op het beleid van de katholieke kerk rond de wijding van vrouwen. In Duitsland zorgde de beweging Maria 2.0 voor ophef door een wijd verspreide staking van vrouwen in alle kerkwerk. In Frankrijk is er het 'comité de la jupe', een groep die ontstond als reactie op de vrouwonvriendelijke uitspraak van kardinaal Vingt-Trois in 2008 . Hij zei dat het moeilijk was om gevormde vrouwen te vinden en dat het dragen van een rok niet voldoende was om in de kerk te werken. Het *comité de la jupe* liet recent zeven vrouwen solliciteren voor functies die alleen toegankelijk zijn voor mannen. In Vlaanderen is het publiek activisme rond het toelaten van vrouwen in alle functies in de kerk vandaag afgezwakt. Velen hebben het opgegeven steeds maar tegen een glazen plafond te stoten, hebben zich als gevolg minder geïdentificeerd met de leer van de kerk of hebben de kerk stilzwijgend verlaten.

Maar diegenen die gekozen hebben om te blijven, hebben quasi ongemerkt voor het grote publiek, gezorgd voor een stille ommekeer. Die stille ommekeer bestaat erin dat wanneer mensen in contact komen met een geloofsgemeenschap, ze vaak eerst een vrouw in een leidinggevende functie zullen ontmoeten en dit nu als 'gewoon' zijn gaan ervaren. Ben je opgenomen in een zorgvoorziening en wens je een gesprek over de zin van wat je overkomt of een ritueel? De zorgpastor is meer dan waarschijnlijk een vrouw. Ontvangt je kind het vormsel? De catechist is naar alle waarschijnlijkheid een vrouw. Bezoek je een weekendviering in een eerder progressieve geloofsgemeenschap? Grote kans dat één van de voorgangers een vrouw is. Vrouwen doen begrafenisvieringen, preken en zegenen en de overgrote meerderheid van de betrokkenen vindt dit normaal. Ook in de hoogste beleidsorganen in de Vlaamse bisdommen zijn ondertussen vrouwen aanwezig.

Vlaamse katholieke vrouwen die zich geroepen voelen, staan niet langer op de publieke barricades te roepen naar mensen die niet zien of horen willen. Vlaamse katholieke vrouwen die zich geroepen voelen, hebben gewoon verder gedaan en hebben wat ze doen, gewoon gemaakt. De toekomst van de katholieke kerk in het Westen zal vallen of staan met het waardierend integreren van wat er aan de basis gebeurt. De katholieke kerk heeft op haar pad, net zoals vele andere instituties in de samenleving, nog heel wat stappen te zetten in het vermijden van uitsluiting op basis van gender, afkomst, seksuele voorkeur en leeftijd. De vraag is niet of de basis de top zal blijven voorbijsteken, maar wel of zij die op dit moment beslissingsmacht hebben, bereid zijn de weg van de basis in te slaan.

In navolging van de Bijbelse traditie, willen wij, als vrouwen, als eersten en altijd opnieuw blijven getuigen van de kracht van leven in situaties die niet leven-gevend zijn. Zalig Pasen!

Anne Vandenhoeck, KU Leuven

Annemie Dillen, KU Leuven

Mia De Meyer, oud-voorzitter beroepsvereniging zorgpastores

Christa Damen, voorzitter IPB

An Mollemans, vicariaal verantwoordelijke aartsbisdom

Ilse Van Gorp, adjunct vicariaat Caritas Brugge

Marijke Van Houtte, inspecteur-adviseur r.-k. godsdienst

Veronique Malfrere, inspecteur-adviseur r.-k. godsdienst

Kolet Janssen, auteur

Ine Pauwels, zorgpastor

Carine Devogelaere, religieuze, coördinator IPB

Agnes Pas, oud-voorzitter IPB

Eva Vromman, godsdienstleerkracht

Hannah Dossche, pastor UP KU Leuven

Els Agten, stafmedewerker bisdom Hasselt

Judith Cockx, KU Leuven

Josian Caproens, voorzitter Europees Lekenforum

Kristien Henderickx, coördinator beroepsvereniging zorgpastores

Tinne Pittoors, pastor UP KU Leuven

Goedele Miseur, zorgpastor

Renée Thijssen, pastor UP KU Leuven

Anne Gessler, zorgpastor

Rita Boeren, medewerker ATTENT bisdom Antwerpen

Eveline Vanderheijden, zorgpastor

Griet Van Coillie, parochieassistente

Anne Donné, zorgpastor

Lieve Van Driessen, parochieassistente

Sylvie Wullus, vrijwilliger parochie

Petra Mussche, parochieassistente

Roos Maes, Vrouw en Geloof

Svenja Roevens, pastor UP KU Leuven